

Ekonomik modelin ihracat ayağı çöktü

Ekonomi yönetimin 2022 yılında devreye aldığı ve adına Türkiye Ekonomi Modeli dediği ihracat odaklı modelde dikiz tutmuyor. İhracat rekorları kırılmasına rağmen, dış ticaretteki açık büyüyor. Türkiye'nin dış ticaret açığı bir önceki yıla göre yüzde 138 artışla 110,2 milyar dolar bulurken, Ticaret Bakanlığı'nın beklenti anketine göre ihracat beklenti endeksi, bir önceki çeyreğe göre 12,1 puan geriledi. İthalat beklenti endeksi ise 12,4 puan artarak 126,1 oldu.

Türkiye'de ekonomide denenilen modelle kur ve enflasyon krizleri yaşanırken, hedeflenen cari fazlaya ulaşamadığı gibi dış ticaret açığı rekor kırdı. Ekonomi yönetiminin 2022 yılında devreye aldığı ve adına "Türkiye Ekonomi Modeli" denilen ihracat odaklı modelde istenilen hedeflere ulaşamadı. Yeni modelde ihracat rekor kırmasına rağmen,

dış ticaret açığı da tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan önceki dış ticaret verilerine göre 2022 yılında Türkiye'nin dış ticaret açığı bir önceki yıla göre yüzde 138 artışla 110,2 milyar doları buldu. Böylelikle yıllık bazda rekor dış ticaret açığı kaydedildi. Dış ticaret açığı yıllık bazda rekor kırarken, Ticaret

Bakanlığı'nın yayımladığı Dış Ticaret Beklenti Anketi'ne göre ihracat beklentisi geriledi. Beklenti anketine göre, ihracat beklenti endeksi, bu dönemde bir önceki çeyreğe göre 12,1 puan azaldı. Geçen yılın dördüncü çeyreğinde 108,1 olan endeks, bu yılın ilk çeyreğinde 96 seviyesine düştü. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre ise 19,8 puan

geriledi. Endeksi, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyi ve son 3 aylık ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler azalış yönünde etkilendi. Bu yılın ilk çeyreğine ilişkin ithalat beklenti endeksi ise geçen yılın son çeyreğine kıyasla 12,4 puan artarak 126,1 seviyesinde gerçekleşti.

Endeks geçen yılın aynı dönemine göre de 7,3 puan arttı. İthalat beklenti endeksinin, gelecek 3 aya ilişkin ithalat birim fiyatı beklentisi ve son 3 aylık ithalat sipariş düzeyi sorusuna yönelik değerlendirmeler artışı, şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi sorusu ise azalış yönünde etkilendi. -EKONOMİ SERVİSİ

İTHALATTA ARTIŞ HIZ KESMİYOR

İhracat odaklı ekonomik modelde ithalat hız kesmezken beklenti de arttı. Ticaret Bakanlığı'nın beklenti anketine göre ihracat beklenti endeksi, bir önceki çeyreğe göre 12,1 puan geriledi. İthalat beklenti endeksi ise 12,4 puan artarak 126,1 oldu. Bunu yanı sıra Aralık verilerine bakıldığında ise ihracat yüzde 3,1 oranında artışla 22,9 milyar dolar, ithalat yüzde 14,6 oranında artışla 33,3 milyar dolar oldu. Aralık'ta dış ticaret açığı ise yüzde 52 yükselişle 10,4 milyar dolar olarak kaydedildi. Aralık'ta ihracatın ithalata karşılama oranı 7,7 puan azalarak yüzde 68,8 olarak gerçekleşti. Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalata karşılama oranı 9,2 puan azalarak yüzde 87,9 olarak gerçekleşti. Aralık ayında en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla; Rusya Federasyonu yüzde 56,3 oranında artışla 5 milyar 298 milyon dolar, Çin yüzde 15,5 oranında artışla 3 milyar 642 milyon dolar ve İsviçre yüzde 1.245,2 oranında artışla 2 milyar 520 milyon dolar oldu. İthalatta en çok paha sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı yüzde 58,5 oldu.

PMI 10 AYDIR EŞİK DEĞERİN ALTINDA SEYREDİYOR

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) 10 aydır eşik değerinin altında bir performans kaydediyor. PMI Endeksi aralıkta 48,1 ile eşik değer olan 50'nin altında kaldı. Buna göre, kasım ayında 45,7 olan İmalat PMI aralık ayında 48,1'e yükseldi. Ancak İmalat PMI üst üste onuncu ayda eşik değer 50'nin altında kalmış oldu. Söz konusu endekste 50'nin üzeri büyümeye, 50'nin altı ise daralmaya işaret ediyor. İSO'dan yapılan açıklamada "Söz konusu rakam faaliyet koşullarındaki yavaşlamanın sürdüğüne işaret etse de hazırandan bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti ve sektör performansında zayıflamanın ilmi düzeyde olduğunu gösterdi" denildi. Talep tarafında iyileşme belirtilerinin görüldüğü aralık ayında, toplam yeni siparişlerdeki azalma yalınlaşık bir yıllık dönemin en düşük hızında gerçekleşti. Diğer taraftan, bazı anket katılımlı olan enflasyonist baskıların talebi olumsuz etkilemeye devam ettiğini bildirdi.

MÜSİAD SAMEKS 6.3 PUAN AZALDI

Müstakil Sanayiciler ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) tarafından hazırlanan Satınalma Müdürleri Birleşik Endeksi (SAMEKS) bir önceki aya göre 6,3 puan azaldı. 2022 yılı Aralık ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Birleşik Endeksi, bir önceki aya göre 0,2 puan artarak 53,3 puanla referans değer üzerindeki seyrini sürdürse de bu dönemde önceki aya göre 6,3 puan azalmasına karşın 52,6 seviyesinde gerçekleşen Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi, üst üste 17'inci ayda referans değer üzerinde yer alarak pozitif görüntüsünü sürdürdü. Aynı dönemde Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi de önceki aya göre 2,7 puan artarak 53,6 değerine yükseldi ve Birleşik Endeks'teki artışta belirleyici rol oynadı. Bu dönemde hizmet sektörüne ilişkin girdi alımları güçlü seyrini sürdürdü ve iş hacmi alt endeksi 6 aylık aradan sonra yeniden artışa geçti. Sanayi sektöründe ise yeni siparişlerin önceki aya göre azalması girdi alımları ve üretimde ivme kaybına neden oldu.